

telegrama (TIC)

Derivat de telègraf, originari del grec (tele (τῆλε) = lluny i graf (γραφειν) = escriure). És un missatge de comunicació escrita enviat mitjançant un telègraf (vegeu **telegrafia TIC.**) utilitzant senyals representades amb el llenguatge morse (vegeu **morse, codi TIC.**). La principal diferència entre la carta tradicional de paper (vegeu **carta TIC.**) i el telegrama era que no duia un suport físic i aquest missatge escrit era transformat en senyals per un telègraf que l'enviava pel mitjà posant-se en contacte amb un altra estació telegràfica. De fet, i amb l'evolució dels anys, el telegrama encara consisteix en un missatge de text breu que s'envia ràpidament i amb urgència i, actualment, encara s'utilitza.

El primer telegrama va ser enviat per cable l'any 1844 per Samuel Morse a EEUU amb un telègraf elèctric. Encara que la rapidesa no és comparable amb l'actual i al 1855, que ja era més ràpid, i es podien enviar 60 paraules per minut, no era possible encara una comunicació ràpida travessant l'Atlàntic i quan s'enviava tardava uns 10 dies mitjançant transport marítim. L'any 1858 ja era possible la comunicació transatlàntica, mitjançant cables submarins, i el missatge ja tardava només uns quants minuts.

Aquest mitjà de comunicació (vegeu **mitjà de comunicació TIC.**) es va començar a utilitzar per transmetre informació important amb poques paraules. A més a més, el cost dels telegrames es basava en el nombre de paraules utilitzades. Per eixa raó era important que fóra curt i concís. Realment, no va sorgir per a la comunicació entre persones individuals, sinó que va nèixer per a la comunicació entre governs, forces militars o grans empreses. Per eixa raó, era una comunicació cara. No obstant això, es va estendre fins a fer-se popular en tota la societat.

A Espanya es va enviar el primer telegrama l'any 1854, quan la reina Isabel II el va enviar a França i va tardar en arribar tan sols uns pocs minuts. Un any després, al 1855, es va dur a terme la construcció de la xarxa telegràfica enllaçant les províncies espanyoles, gràcies al telègraf elèctric.

A banda d'existir la telegrafia per cable (vegeu **telegrafia TIC.**), ja al segle XX, l'any 1901, va

aparèixer la radiotelegrafia, una vegada inventat l'emissor d'ones de ràdio per Marconi. La radiotelegrafia funcionava sense fils amb la transmissió d'ones de ràdio i ja era possible la comunicació des de vaixells que navegaven enmig la mar.

Els professionals que s'encarregaven d'enviar els missatges amb el telègraf s'anomenaven telegrafistes. Molts dels benidormins que eren navegants en la Compañía Transatlántica (vegeu **Transatlántica, Companyia HIST**), també anomenats hòmens de mar, eren telegrafistes. (vegeu **telegrafista TIC.**)

El telegrama va suposar una revolució en el món de les comunicacions. Podem imaginar quina evolució va oferir als mitjans de comunicació i a la premsa ja que, en qüestió de minuts, podrien informar sobre notícies que acabaven de conèixer. També va ser important per a dirigents polítics i entre països. I també va renovar el comerç interconnectant les borses mundials.

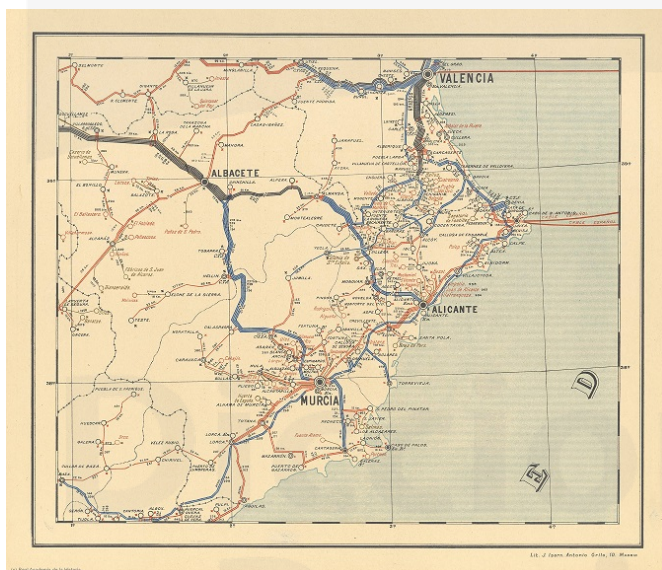
Hi ha constància que l'any 1922 ja hi havia central de telègrafs a Benidorm com es pot veure a la imatge següent:

BULL. n° 17. — 400 — 1922.

BUREAUX.	PROVINCES.	BUREAUX.	PROVINCES.
Arjona.....	Juán.	Báñez.....	Córdoba.
Arnedo.....	Logroño.	Belmonte de Cuenca.	Cuenca.
Artá.....	Baleares.	Belmonte de Oviedo.	Oviedo.
Artesa de Segre.....	Lérida.	Belorado.....	Burgos.
Arucas.....	Gran Canaria	Bembibre.....	León.
	(Canarias).	Benabarre.....	Huesca.
Arzúa.....	Coruña.	Benaguacil.....	Valencia.
Arrecife.....	Gran Canaria	Benavente.....	Zamora.
	(Canarias).	Benicarló.....	Castellón.
Arriendas (Las).....	Oviedo.	Benidorm.....	Alicante.
Arroyo del Puercu.....	Cáceres.	Benigánim.....	Valencia.
Astorga.....	León.	Benisa.....	Alicante.
Astudillo.....	Palencia.	Berga.....	Barcelona.
Ataca.....	Zaragoza.	Berja.....	Almería.
Atienza.....	Guadalajara.	Berlenga.....	Badajoz.
Ávila.....	Ávila.	Bermoo.....	Vizcaya.
Avilés.....	Oviedo.	Bermillo de Sayago.....	Zamora.
Aspe.....	Alicante.	Bolanzos.....	Coruña.
Ayamonte.....	Huelva.	Bilbao.....	Vizcaya.
Ayora.....	Valencia.	Bishal (La).....	Gerona.
Azcotia.....	Guipúzcoa.	Blanes.....	Idem.
Aznalcóllar.....	Sevilla.	Bobadilla.....	Malaga.
Azpeitia.....	Guipúzcoa.	Bocairente.....	Valencia.
Aznaga.....	Badajoz.	Boltaña.....	Huesca.
Badajoz.....	Idem.	Bonelo (El).....	Albacete.
Badalona.....	Barcelona.	Borja.....	Zaragoza.
Baena.....	Córdoba.	Borjas Blancas.....	Lérida.
Baera.....	Juán.	Bouzas.....	Pontevedra.
Bailén.....	Idem.	Brihuega.....	Guadalajara.
Balaguer.....	Lérida.	Briviesca.....	Burgos.
Baltanás.....	Palencia.	Brozas.....	Cáceres.
Bande.....	Ormaiztegui.	Buen.....	Pontevedra.
Bañeres.....	Alicante.	Buitrago.....	Madrid.
Bañeza (La).....	León.	Bujalance.....	Córdoba.
		Ruñal.....	Valencia.

Estació telegràfica a Benidorm, 1922

Observant la Carta Telegràfica i Telefònica de 1923, podem observar que, a Benidorm, existia una estació de servei limitat amb línies telegràfiques, que no telefòniques, per carretera i arribava també a prop una línia de ferrocarril amb postes de l'empresa.

Carta Telegràfica y Telefónica de España, 1923
/ Dirección General de Comunicaciones

Per tant, en els anys 20 del segle XX ja era possible enviar telegrams des de Benidorm però no comunicacions telefòniques encara. A Altea, La Vila Joiosa i Callosa d'en Sarrià sí que existien, eixe any, línies telefòniques a banda de les telegràfiques. Eixe detall ens indica que eixes poblacions veïnes necessitaven en eixos anys més comunicacions que no Benidorm.

L'edat daurada dels telegrams van ser els anys 50 i 60 del segle XX. En concret, a Benidorm, sobretot a principis dels 60 era molt freqüent l'ús del servei de Telègrafs i enviament de telegrams. Gràcies als Butlletins Municipals editats per l'Ajuntament de Benidorm, sabem que a partir de l'any 1960 es recomptaven el nombre de telegrams (un total de 6.135 a l'agost de 1960). També es recontaven el nombre de segells (vegeu **segell TIC.**) de correus venuts.

De fet, des d'agost de 1960 fins al maig de 1961 l'augment d'enviament de telegrams a Benidorm va ser d'un 101% i, encara que la majoria eren de l'interior del país, també hi havia un nombre significatiu de l'estranger. Entre d'altres, les comunicacions de dos tècnics estrangers de ràdios de França i Portugal que sol·licitaven que l'Ajuntament pagara les despeses de la seua estància en el Festival de la Cançó (vegeu **Festival de la Cançó MUS.**). Com a resposta a aquest telegrama, es va enviar una carta amb caràcter urgent (vegeu **carta TIC.**), demanant aclariments sobre les missions a realitzar pels tècnics ací. Les comunicacions d'altres corporacions nacionals o d'altres països com agraïments per atencions rebudes a la població en visites anteriors també feien servir aquest mitjà de comunicació. També, podem imaginar comunicacions urgents de turistes cap a l'exterior i al contrari, com el naixement de familiars o notícies similars.

És també significatiu que les dues primeres cançons guanyadores del Festival de la Cançó (vegeu **Festival de la Cançó MUS.**) celebrat a Benidorm, a les edicions dels anys 1959 i 1960, usaven termes relacionats amb les TIC, com poden ser [Un telegrama](#) i [Comunicando](#). Este fet resalta la novetat i la importància d'aquests mitjans a l'època. Aquestes cançons van ser molt populars i van arribar ràpidament a tot el món, com deien en aquell temps, a la velocitat d'expansió d'un telègraf.

Més tard, ja els telegrams s'enviaven per xarxes de Télex mitjançant la línia telefònica. A Espanya,

va començar l'any 1950 el canvi de les línies telefòniques. A partir de 1962, es van establir centrals de commutació a les principals ciutats i, mitjançant la xarxa de postes i fils, a la resta de ciutats a partir de 1975.

Mitjançant la notícia a una de les revistes de l'època, *Flores y Abejas*, sabem que a Benidorm es va habilitar el servei de telegrams per telèfon el dia 1 de novembre de 1975. El preu del servei era de 10 pessetes per als abonats al servei i de 200 pessetes per als no abonats.

És significatiu el fet que l'any 1961, a Benidorm, un any després de la seua màxima popularitat, ja eren més populars les conferències telefòniques (vegeu telèfon TIC.) que el servei de telegrams. Això se sap per les estadístiques publicades als Butlletins Municipals de l'Ajuntament de Benidorm i indica la ràpida substitució dels telegrams per les trucades telefòniques per a temes urgents i personals.

Encara que actualment hi ha comunicacions molt més ràpides i instantànies ja que és molt més ràpid l'enviament d'un missatge curt via SMS (vegeu **SMS TIC.**) o via whatsapp (vegeu **whatsapp TIC.**) o inclús el correu electrònic (vegeu **correu electrònic TIC.**) i, el telegrama encara resisteix després d'un segle i mig després i s'adapta als nous mitjans de comunicació. De fet, 160 anys després del primer telegrama enviat, Correus encara disposa del servei per a enviar telegrams via digital i se n'envien milions d'ells cada any, no obstant l'arribada del telèfon ja al segle XX i altres comunicacions més modernes del segle XXI, de missatgeria instantània (vegeu **missatgeria instantània TIC.**) mitjançant Internet (vegeu **internet TIC.**).

De fet, en l'actualitat s'utilitzen sobretot per a notificacions oficials, ja que el destinatari ha de confirmar la data i hora de l'entrega del telegrama, i també s'admet com a prova o testimoni en un judici com que el missatge s'ha rebut, cosa que no ocorre, per exemple, amb el correu electrònic (vegeu **correu electrònic TIC.**).

Habilitació dels telegrams per telèfon a Benidorm
Revista Flores y Abejas (Guadalajara) (1975)